

mødt, men som dog ikke var bleven forligt, komme til at hedde sig, at Sagen ikke var bleven forligt paa Grund af, at Sagføreren havde været med, og det tror jeg ikke, at Sagførerne i det Hele vilde have godt af. — Jeg skal dernæst gaa over til § 2, som indeholder den ligeledes fra Loven om Søs- og Handelsretten tagne Sætning, at „i paatrængende Sager“ kan Forligsmægling undgaa. Jeg vil nu ret indstændig bede om, at vi maatte blive fri for at faae dette vage Begreb „paatrængende Sager“. Af lige saa mange Underdommere, som der findes, vil der ganske vist blive givet lige saa mange forskellige Fortolkninger af Ordene „paatrængende Sager“, og jeg frygter for, at der derved vil udvikle sig en fulkommen Løshed med Hensyn til Spørgsmaalet om Forligslougivningens Benyttelse. I en vis Forstand er jo enhver Sag paatrængende. Den, som har nogle Penge tilgode, kan jo sige: det er mig paatrængende nødvendigt at faae disse Penge paa Onsdag i Stedet for paa Torsdag; men jeg vil dog for mit Bedkommende ikke indrømme, at det overfor hans Debitor skulde være paatrængende nødvendigt at faae Sagen tilendebragt og faae Dom i den med en saadan Hast. Jeg tror, at Enhver, førend han indlader sig i en Proces med sin Modstander, vil have overordentlig godt af at blive tvungen til at møde Ansigt til Ansigt med ham, for at de personlig overfor hinanden kunne udfægte Sagen og gjøre hinanden en billig Indrømmelse. Det er ikke paa de Procesomkostninger, som spares ved Forliget, jeg lægger den største Vægt, men det er al den Fjendskab, Ungsteligbed og Spænding, som følger med Processen, som det er det Væsentligste for Befolkningen at undgaa. Hver Gang, der opnaas Forlig, er der sparet maaske saa Penge, men der er i Fjendskabslyst og i Opgivelse af Fjendskab sparet en stor og vigtig Kapital for Befolkningen. Jeg har set — for at nævne et Exempel — hvorledes en Strid mellem et Sogneraad og nogle Bymænd om et Gadekjer har givet Anledning til, at Sognet fuldstændig delte sig i to fjendtlige Partier ligesom Welfer og Gibelliner, og denne Strid, som varede i længere Tid, endte med, at Welferne afbrændte Gibellinerne Gaarde. Det havde været en ganske ubetydelig Strid, men man havde paa begge Sider Sagførere; havde man henstillet Sagen til den meget flinke Forligsmægler, de havde der, saa er jeg overbevist om, at der ikke var kommet nogen videre Proces ud af denne Sag. Men det var ogsaa en meget paatrængende Sag; thi det gjaldt ikke alene om, hvorvidt Alle havde Ret til at hente Vand fra dette Gadekjer, men ogsaa om at faae det indrettet til Branddam. Denne Sag var jo vel naturligtvis til Forligsmægling; men jeg tror, at det havde været grumme godt, om den var bleven behandlet med nogen mere Ro og uden Sagførers Mellemkomst. Altsaa: „paatrængende

Sager“ er et saa ubestemmeligt Begreb, at jeg ret indstændig maa anmode om, at det maa gaa ud af Loven. — Hvad „Kontra- og Kontinuationssøgmaal“ angaar, saa kunde det nok tiltale mig, om man kunde undgaa Forligsmægling her; thi jeg vil villig erkjende, at, naar en Sag først er kommen for Retten og er begyndt at procederes, saa hører det til de sjældnere Undtagelser, at den bliver forligt paa det Standpunkt, hvor der for Indlagede udtages Kontrastævning. Jeg vil dog tro, at det er rigtigst, at man heller ikke gjør denne Indskrænkning i den nuværende Forligslougivning; thi det kan ofte være heldigt, naar Parterne i længere Tid have procederet, og de ere blevene bekendte med, hvad der gjensidig fordres, at der da er Leilighed til et Pusterum, hvori de kunne funde sig paa, om det ikke er bedst lige saa godt at indrømme hinanden, hvad der saaledes fordres; de kunne da begge se, hvad der rimeligvis bliver det endelige Udsald af Sagen, og ville da standse Processen paa dette Standpunkt. Jeg ser ikke, at der egentlig er nogen anden Grund til at undlade Forligsmægling for de under a og b omhandlede Tilfælde end blot den at faae Sagen hurtigere tilendebragt. Men i den Henseende maa jeg dog tilstaa, at jeg aldrig har mærket, at selv de Sager, hvor der er den saakaldte hurtige Rettsforfølgning, eller at Gjæsteretsager gaa saa overordentlig hurtig til Ende; det har sædvanligvis en overordentlig Hast med at faae dem anlagte, men der gives baade ved Gjæsteretsager og ved Sager, som forfølges efter Frdn. af 25de Januar 1828, saa hyppige Udsættelser paa Grund af Betyling af Indlæg, at det ikke har Meget paa sig, om man tager de 8 Dage, som vilde spildes ved at udtage en Forligsklage og faae en Forligsmægling forsløgt. — Hvad endelig de Sager angaar, som anlægges efter Frdn. af 25de Januar 1828, da er det min Mening, at det er den Slags Sager, hvori Forlig aller lettest opnaas; der er Sagen sædvanlig ren og klar; den, der bliver indklaget, vil kunne indse, at han ikke kan slippe for at betale, der er kun Spørgsmaal om, hvorvidt han ved at stilles sammen med sin Kreditor kan vente nogen Indrømmelse, nogen Genstand med Hensyn til Betalingen, og det forekommer mig at kunne være i enkelte Tilfælde af Interesse lige saa vel for Kreditor som for Debitor, thi det er i mange Tilfælde sandelig langt bedre, at Kreditor faar Debitors frivillige Indrømmelse af, til hvilken Termin han vil betale; derved opnaas større Sikkerhed for Kreditor end ved at faae Dom og saa strax gjøre Execution, da han derved ofte risikerer at tabe sine Penge, hvorimod han muligvis havde kunnet faae dem, naar han havde givet sin Debitor Genstand. Men den Slags Sager gaa sandelig ikke meget hurtig, i alt Fald i Praxis, ikke hurtigere end alle andre civile Sager, og med Hensyn til dem vil, hvor Sagen er ren og klar, efter min Mening For-